raadsvoorstel

Agendapunt 2024, nr. IV-pm
Zaaknummer 2058210
Te behandelen door S. Metaal-ten Dolle

Onderwerp: Verhaal van Winterswijk en startnotitie Omgevingsvisie Winterswijk

Aan de raad,

Inleiding
In het kader van de Omgevingswet dient iedere gemeente voor 1 januari 2027 één omgevingsvisie op te leveren voor haar hele grondgebied. Het is een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving van de gemeente.

Ten behoeve van de omgevingsvisie Winterswijk, liggen er twee documenten voor. Het eerste document is het resultaat van fase 1: Het Verhaal van Winterswijk. In het Verhaal van Winterswijk is op hoofdlijnen een basis gelegd voor de omgevingsvisie bebouwde kom. Het tweede document is de startnotitie ten behoeve van fase 2. In de eerste fase wordt stilgestaan bij het *wat* (de opgaven) en in de startnotitie van fase 2 wordt stilgestaan bij het *hoe*.

Voorstel
1. Het Verhaal van Winterswijk vast te stellen.
2. De startnotitie voor de Omgevingsvisie Winterswijk vast te stellen.

Relatie met (huidig) beleid
De omgevingsvisie heeft veel raakvlakken met bestaande en toekomstige visies en/of projecten. Afstemming is relevant om een goede integrale afweging te kunnen maken. Een aantal visies en/of projecten zijn bijvoorbeeld de mobiliteitsvisie, BOSS, visie toerisme en recreatie, locatieonderzoek bedrijventerreinen, cultuurnota en visie sociaal domein. Daarnaast wordt bij de uitwerking van de omgevingsvisie rekening gehouden met bestaand nationaal, provinciaal en regionaal beleid. Zie hiervoor de startnotitie hoofdstuk 4.

Beoogd(e) effect(en)
- Het doel van het Verhaal van Winterswijk is om een gemeenschappelijke basis te leggen voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie Winterswijk.
- Het doel van de startnotitie is om met elkaar het eindresultaat in beeld te brengen. Het geeft duidelijkheid over het uitwerkingsniveaus van de opgaven en de vorm en resultaat van de omgevingsvisie.

Argumenten

Ad 1.
In het Verhaal van Winterswijk is een basis gelegd voor de omgevingsvisie bebouwde kom. Het Verhaal van Winterswijk is op hoofdlijnen. Daarmee wordt bedoeld dat het document ruimte biedt voor aanpassingen en aanvullingen. In het Verhaal van Winterswijk is op hoofdlijnen gekeken hoe Winterswijk zich historisch en ruimtelijk gezien heeft ontwikkeld. Hoe heeft Winterswijk zich ontwikkeld en hoe zijn we gekomen tot het Winterswijk van nu? De identiteit van ons Winterswijk is ontstaan door het verleden en helpt bij het in beeld brengen van onze kwaliteiten. Vervolgens is gekeken naar de trends en ontwikkelingen. Wat zien we qua ontwikkelingen op ons afkomen en vraagt aandacht in Winterswijk. Daarnaast hebben we ook in kaart gebracht welke wensen er in de samenleving spelen. Al

deze informatie hebben we samengebracht tot de opgaven van ONS Winterswijk. De opgaven vragen om richting en keuzes om Winterswijk leefbaar en toekomstbestendig te houden.
De opgaven bestaan uit 3 kernopgaven en 6 deelopgaven:

- Kernopgave 1 : Het visitekaartje van Winterswijk
- Kernopgave 2: Vergrijzing en emigratie: hoe blijven we als grote kern vitaal?
- Kernopgave 3: Gastvrij Winterswijk
- Deelopgave 1: Een attractief (groter) kerngebied
- Deelopgave 2: Leefbaar en prettig wonen in de kom
- Deelopgave 3: De Winterswijkse (duurzame) mobiliteitsopgave
- Deelopgave 4: Een groen en levend dorp
- Deelopgave 5: Meedoen in Winterswijk
- Deelopgave 6: Economisch (veelzijdig) vitaal

Voor de verdere inhoud wordt verwezen naar het Verhaal van Winterswijk, zie bijlage.

Ad 2.
Het Verhaal van Winterswijk dient als basis voor de verdere uitwerking van de omgevingsvisie in fase 2. Ter voorbereiding op fase 2 is een startnotitie opgesteld in het kader van de regeling grote projecten. De startnotitie is bedoeld om met elkaar het eindresultaat in beeld te brengen. Op welk niveau gaan we de opgaven uitwerken? Wat zijn de verwachtingen om te komen tot een breed gedragen omgevingsvisie die voldoet aan de Omgevingswet.

Ten behoeve van het uitwerken van de opgaven gaan we uit van volgende uitgangspunten

1. Fase 1 het ‘Verhaal van Winterswijk’ dient als basis
2. Er wordt aangesloten op bestaand nationaal, provinciaal en regionaal beleid

De vorm en daarmee het resultaat van de omgevingsvisie is aan iedere gemeente om zelf in te vullen. Ten behoeve van het proces en het resultaatgericht werken, kiezen we ervoor om aan de voorkant de opbouw, inhoud en vorm van de omgevingsvisie te bepalen. Met betrekking tot de vorm van het resultaat gaan we uit van onderstaande:

- Omgevingsvisie op hoofdlijnen waarin we de gewenste koers voor Winterswijk bepalen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de bebouwde kom en het buitengebied omdat beide eigen gebiedskenmerken hebben.
- De omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving, maar kijkt ook naar de maatschappelijke opgaves die plek krijgen in de visie sociaal domein.
- De bestaande en onderhanden (sectorale) visies, beleidsdoelen en mogelijke opgaves zijn belangrijke bouwstenen. Kanttekening wordt geplaatst dat bij het stapelen van de opgaves keuzes niet in lijn zijn met bestaand lokaal beleid. Deze dilemma’s worden voorgelegd.
- Omgevingsvisie wordt een fysiek document en een digitale versie conform DSO (digitaal Stelsel Omgevingswet).
- De omgevingsvisie op hoofdlijnen is (vooralsnog) niet kaderstellend. Daarom wordt gekozen om geen planMER op te stellen. Om er zorg voor te dragen dat sprake is van een herleidbaar proces en de afweging over de planMER-(beoordelings-)plicht onder de aandacht blijft, wordt bij iedere mijlpaal in het proces hier aandacht aan besteed.

Omdat de Omgevingswet voorschrijft dat elke gemeente voor 1 januari 2027 één omgevingsvisie voor het hele grondgebied moet vaststellen, werken we samen met Vitaal Platteland aan één omgevingsvisie Winterswijk. Vitaal Platteland Winterswijk is een gebiedsgerichte aanpak waarin de stichting Waardevol Cultuurlandschap Winterswijk (WCL), provincie Gelderland, Waterschap Rijn en IJssel en gemeente Winterswijk samenwerken met belanghebbenden in het buitengebied van Winterswijk. Voor het buitengebied en de bebouwde kom volgen we, gezien de verschillen in gebiedskenmerken en betrokkenen, zelfstandige processen. We zorgen voor onderlinge afstemming en waar mogelijk gemeenschappelijke ijkpunten. Vanuit beide processen werken we aan een eigen, maar samenhangende gebiedsvisie. Deze separatie visies vormen samen de input voor één omgevingsvisie voor Winterswijk.

Financiële aspecten/risico's
Op dit moment is er voor het opstellen van de tweede en derde fase van de omgevingsvisie 132.500,- beschikbaar gesteld. Als wordt gekozen om de omgevingsvisie op het voorgestelde abstractieniveau op te stellen (op hoofdlijnen en niet kaderstellend) dan is de verwachting dat dit budget voldoende is.

Mocht de omgevingsvisie wel kaderstellend worden, dan is er onvoldoende budget beschikbaar in verband met het moeten uitvoeren van een planMER.

Gemiddeld worden de kosten voor het doorlopen van een planMER inclusief advies van de adviescommissie MER op 100.000,- euro geschat. Deze kosten zijn op dit moment niet opgenomen in de begroting en passen ook niet binnen het huidige beschikbare budget.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving
n.v.t.

Aspecten van duurzaamheid
Bij het opstellen van de omgevingsvisie speelt duurzaamheid een belangrijk thema. Daarnaast proberen we ook tijdens het participatietraject zoveel mogelijk stil te staan bij duurzame keuzes zoals catering, communicatiemiddelen etc.

Communicatie/betrokkenenparagraaf
Met betrekking tot het opstellen van het Verhaal van Winterswijk heeft participatie plaatsgevonden in juni 2022. Zie hiervoor het participatierapport in de bijlage.

Ten behoeve van de startnotitie en de verdere uitwerking daarvan wordt in fase 2 van de omgevingsvisie het vastgestelde participatieplan aangehouden. Mocht hiervan worden afgeweken dan wordt dit gecommuniceerd met de raadswerkgroep.

Communicatie over het proces en de inhoud van de omgevingsvisie gaat via https://www.werkaanwinterswijk.nl/omgevingsvisie

Vervolgprocedure/evaluatie
Na vaststelling in de raad wordt gestart met de participatie voor fase 2. We halen informatie op ten behoeve van de opgaven. Vervolgens brengen we de informatie samen ter voorbereiding van de botsproeven. De botsproeven dienen te helpen bij het bepalen van richting en maken van keuzes. Daarna wordt toegewerkt naar een eerste conceptversie van de omgevingsvisie. Tijdens een politiek forum wordt de conceptversie voorgelegd om vervolgens toe te werken naar een eind product. Naar verwachting stelt de gemeenteraad in het najaar van 2025 de omgevingsvisie vast.

Winterswijk, 26 maart 2024

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de loco-secretaris,	de burgemeester,
M. Keur	B.J.J. Bengevoord